

פרוטוקול מס' 400  
מישיבת ועדת הכלכלה  
יום שני, ח' בשבט התשנ"ט (25.01.99), שעה 12:30

<u>נכחו:</u>	<u>חברי הוועדה:</u>	אמנון רובינשטיין - היו"ר
		אפי אושעיה
		ניסים דהן
		צבי ויינברג
		אברהם פורז
		שלום שמחון
	<u>מוזמנים:</u>	
		רומי אבן-צור - ממונה על המחזור במשרד לאיכות הסביבה
		אורלי חורש - לשכה משפטית, המשרד לאיכות הסביבה
		אילן ניסים - המשרד לאיכות הסביבה
		יוסי ענבר - המשרד לאיכות הסביבה
		יוסי כהן - אגף התקציבים, משרד האוצר
		אלכסנדר סובול - מנהל הכנסות המדינה, משרד האוצר
		אילנה מישר - מחלקה משפטית, משרד הבריאות
		אנה שפירא - שירותי המזון, משרד הבריאות
		דב באסל - מהנדס איכות הסביבה, התאחדות התעשיינים
		יוסי אריה - מנהל אגף הכימיה והפרמצבטיקה, התאחדות התעשיינים
		צבי קסלר - "סודה קלאב"
		יאיר יינוב
		עידית הורן - מרכז שילטון מקומי
		דני מורגנשטיין - פורום משק וכלכלה
		יעל בירן - אדם טבע ודין
		רותי זמיר - אדם טבע ודין
		גלית אינברט - אדם טבע ודין
		דן פירר - מנכ"ל סודה קלאב בע"מ
		רקפת כץ - רכזת איכות הסביבה, החברה להגנת הטבע
		מיכל כהן - יועצת שדולה, המועצה לצרכנות
		נטע כהן

4556-

נוסח לא מתוקן

הכנסת הארבע-עשרה  
מושב רביעי

יועצת משפטית: אתי בנדלר

מנהל/ת הוועדה: לאה ורון

קצרנית: יפעת שפרכר

סדר-היום: הצעת חוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט-1998, של קבוצת חברי כנסת.

הצעת חוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט-1998

היו"ר אמנון רובינשטיין:

זה היום האחרון לפני ההצבעה מחר על חוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט-1998, במליאה. אנחנו ניסחנו את כל הדברים שהגענו אליהם גם על סמך פשרות. פנו אלי ביממה האחרונה הרבה מאוד נציגים וביקשו שינויים קטנים. דיונים מחדש אנחנו לא יכולים לעשות. אני שותף לדאגתם של הירוקים, אבל אנחנו את העניין של ה-1.5 ליטר סיכמנו כאן בוועדה בפשרה, אחרת לא היינו יכולים להעביר את זה בקריאה ראשונה. הפשרה היתה כפולה, היא היתה גם עם סיעת ש"ס, שהיא היתה מיוצגת כאן על ידי חבר הכנסת ניסים דהן, וגם עם התעשיינים.

אם נראה, כפי שאתם חוששים, שהחוק לא מספיק מרחיק לכת, אז תמיד יש יוזמות חקיקה, גם של המשרד לאיכות הסביבה וגם של חברי כנסת בכנסת הבאה. אני מדגיש זאת, מפני שקיבלתי תמיד הרבה מאוד פניות, ואני יכול להבין. אני רוצה לציין בשמחה את עמדתה של התאחדות התעשיינים, כפי שבאה לידי ביטוי בדברים של מר ורטהיים בישיבה הקודמת, ואני מברך אותו על הופעתו ועל גישתו הקונסטרוקטיבית. אני מקווה לשיתוף פעולה עם התעשיינים גם בנושא האיסוף וגם בנושא המיחזור. אנחנו חושבים להקים תעשייה חדשה במקום ייבוא, כך שתפרנס ישראלים וגם תתרום לנושא המיחזור החשוב כל כך.

סעיף 1 הגדרות: "בית עסק" - מקום שבו נמכרים מכלי משקה. "הממונה" - עובד המדינה שמינה השר בהתאם להוראות סעיף 9. "יבואן" - מי שמייבא מכלי משקה מלאים למעט יבוא לשימוש עצמי. "יצרן" - מי שעוסק בייצור מכלי משקה מלאים במשקה, או מילוי במשקה של מכלי משקה ריקים, בין בעצמו ובין על ידי אחרים. "מכל משקה" - כלי קיבול שמשווקים בו משקה, בין שהוא מלא ובין שהוא ריק, העשוי מכל חומר, למעט - 1. שקיות. 2.2 מכלי משקה העשויים בעיקרם מנייר או מקרטון. 3. מכלי משקה שקיבולתם מתחת ל-0.1 ליטר או שקיבולתם 1.5 ליטרים או יותר".

ניסים דהן:

היום הובא לידיעתי, שיש מכל משקה, יותר נכון בקבוק משקה, שבגלל מגבלה של כשרות משתמשים בו באופן חד פעמי. זאת אומרת שאנחנו לא נצליח להכריח אותם למחזר.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

לא ממחזרים בקבוקים בכלל.

ניסים דהן:

מכיוון שלא שוטפים את הבקבוקים ולא ממחזרים אותם, מה שיקרה הוא שבכל מקרה את הבקבוקים האלה יזרקו.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אנחנו לא מתייחסים בכלל לעניין של שימוש חוזר.

אתי בנדלר:

אני רוצה להביא לתשומת הלב שהגיעה אלי הסתייגות של חברת הכנסת תמר גוז'נסקי. היא מבקשת שהסייפה של למעט בהגדרה של "מכל משקה" תמחק.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אני מוכן להצביע על זה מיד לאחר סעיף ההגדרות, אבל אני מתנגד לזה בכל תוקף. הושגה כאן פשרה.

ניסים דהן:

לחילופין, אני אציע הצעה אחרת, שמכל משקה זה מ-0.2.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אנחנו דוחים את כל ההסתייגויות, אבל הן ירשמו.

ניסים דהן:

אני מבקש שהפטור יהיה מ-0.2.

אתי בנדלר:

זאת אומרת שמכל משקה שהקיבולת שלו היא מעל 0.2 לא יחשב למכל משקה?

אברהם פורז:

יהיה בין 100 ל-200, אבל אין מכלים כאלה.

אתי בנדלר:

חבר הכנסת דהן, ההסתייגות שלך צריכה להיות קצת יותר ממותנת, כי ההסתייגות שוללת למעשה את החוק ולא ניתן להגיש הסתייגות ששוללת את החוק.

ניסים דהן:

אז אני מבקש מ-330, רק במידה וחברת הכנסת גוז'נסקי תעמוד על הצעתה. אם היא תבטל אז אני גם מבטל.

צבי ויינברג:

אני מבקש לרשום הסתייגות בנוגע למכלי משקה שקיבולתם ליטר וחצי או יותר.

אתי בנדלר:

כלומר אתה רוצה שזה יחול גם על בקבוקים שקיבולתם ליטר וחצי ויותר.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

"מיחזור" - כהגדרתו בחוק איסוף ופינוי פסולת למיחזור, התשנ"ג-1993. "צרכן" - אדם הקונה או האוסף מכלי משקה שלא למטרת עסק.

אתי בנדלר:

ההגדרה של "צרכן" רלוונטית לעניין סעיף 6, שמדבר על הסדר פיקדון לצרכן. בישיבת הוועדה שדנה בהצעת החוק, הוחלט שבמקום המילה "צרכן" יבואו המילים "מי שיש בידיה מכל משקה". הסיבה לכך היתה שהגדרת צרכן, כפי שהופיעה בנוסח שעמד

לפני הוועדה, לא אישרה לאלה שאוספים מכלי משקה לקבל את הפיקדון בחזרה. כאשר עברתי פעם נוספת על הנוסח שגיבשנו, ראיתי שלכתוב בסעיף 6 "מי שיש בידי מכל משקה" ולהחיל עליו את הוראות סעיף 6 זה לא יהיה טוב, משום שזה אומר שגם בית עסק רשאי להחזיר מכלי משקה לכל בית עסק אחר וכך הלאה. בעצם רצינו את סעיף 6 להחיל רק על החולייה האחרונה בשרשרת, כך שהיא תהיה רשאית להחזיר לכל בית עסק. לכן אני הצעתי בנוסח שעומד עכשיו לפניכם, להשאיר את הגדרת "צרכן", ובמקום שזה יהיה, כפי שהיה קודם, "אדם קונה מכלי משקה שלא למטרת עסק", הוספתי את המילים "או האוסף", ובהתאם לכך גם בסעיף 6 השארתי את המילה "צרכן".

ניסים דהן:

ואם זה חבר בני אדם?

אתי בנדלר:

אדם זה כולל גם חבר בני אדם. אנחנו מדברים על אלה שאוספים בצורה אקראית, אין להם עסק של איסוף.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

"קרן" - הקרן לשמירת הנקיון שהוקמה לפי סעיף 10 לחוק שמירת הנקיון, התשמ"ד-1984".

עידית הורן:

אני חושבת שבנוסף לכל ההגדרות, צריך להוסיף הגדרה של משקה כדי שאחרי זה לא יהיו פרשנויות לכאן ולכאן לגבי משקה.

אברהם פורז:

אי אפשר להגדיר משקה. לפי דעתי אין צורך.

נטע כהן:

בהגדרת צרכן צריך להיות כתוב: "שלא למטרת בית עסק". עסק יכול להיות גם איזה שהוא מפעל, שהוא קונה למטרת העסק שלו.

אתי בנדלר:

ההגדרה של צרכן היא רלוונטית אך ורק לסעיף 6.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

חוץ מההסתייגויות של חברי הכנסת גוז'נסקי, ויינברג ודהן, מי בעד ההגדרות של סעיף 1?

הצבעה

(על ההגדרות בסעיף 1)

בעד - 4

נגד - 0

אושר

סעיף 2 הטלת פיקדון (א) "על כל מכל משקה המלא במשקה ישולם פיקדון, לפי הוראות חוק זה. (ב) סכום הפיקדון יהיה ... אגורות לכל מכל משקה".

אברהם פורז:

אדוני היו"ר, אני מציע 30 אגורות, שזה פחות מעלות הייצור אבל עדיין מחיר כזה ששווה להרים.

ניסים דהן:

אני מציע להשאיר את זה לתקנות השר.

שלום שמחון:

אני מציע 17 וחצי אגורות.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

קיבלנו מכתב מקוקה קולה, שהעלות הממוצעת של בקבוק מסוגים שונים היא 35 אגורות.

שלום שמחון:

אני מציע שזה לא יהיה יותר ממחצית.

ניסים דהן:

בחוק כתוב: לא יותר מעלות הייצור של הבקבוק.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אנחנו בדקנו במדינות אחרות. זה נע בין מחירים גבוהים מאוד באירופה, כמו מרק גרמני בגרמניה ו-5 עד 10 סנט במדינות ארה"ב. לדעתי, זה צריך להיות סכום שהוא פחות מעלות הייצור של הבקבוק.

ניסים דהן:

אני מציע 25 אגורות.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

40 אגורות.

ניסים דהן:

40 זה מעל הייצור וזה נגד החוק.

רותי זמיר:

בישיבה הקודמת הוצגה כאן הדיעה שמחיר הפיקדון צריך להיות קשור לעלות ייצור הבקבוק מפאת חשש לזיופים. כמו שנאמר באותה ישיבה שמטרת החוק זה לא מיחזור ולכן אנחנו לא מתעסקים עם זה כאן אלא בניקיון, אז מטרת החוק הזה זה לא מניעת זיופים. בזה אפשר לטפל במסגרות אחרות. אולי צריך להגדיר ענישה למזייפים. המטרה של הפיקדון זה לגרום לצרכן להביא את הבקבוק חזרה לחנות. יבצורה כזאת גם

אין שום משמעות לגובה הפיקדון מבחינת הכיס של הצרכן, מפני שהוא לא משלם את זה בפועל. הוא שילם את זה אז הוא קיבל את זה חזרה. מה שחשוב זה שהסכום הזה יגרום לצרכן לרצות לעשות את הקצת טירחה הזאת.

ניסים דהן:

בין 30 ל-40 אחוז לא יקבלו בחזרה.

רותי זמיר:

בסקר שערך מכון גאלופ, 94% מהאנשים היו מוכנים להחזיר את הבקבוקים.

יוסי אריה:

אדוני היו"ר, אני לא רוצה להכנס לציטוטים, לסקר גאלופ או דברים אחרים שנשמעו בוועדה, אבל המטרה והמשמעות של חוק הפיקדון היא להכריז על נושא הניקיון. אין הכוונה שלו ליצור תעשיות פיקטיביות לאריזות, אין הכוונה שלו לגבות מס מיותר מהציבור, אלא הכוונה היא באמת לתת איזה שהוא אינסנטיב לציבור להגדיל את המודעות שלו ולשכנע אותו לאסוף את הבקבוקים האלה. לפיכך, אנחנו חושבים שהסכום שצריך לגבות לא צריך לעלות יותר מהעלות, אלא חצי עלות אריזה.

דני מורגנשטיין:

פורום המשק והכלכלה חושב שלא צריך להיות קשר בין עלות הייצור של האריזה לבין גובה הפיקדון. במדינות סקנדינביה, ששם הפיקדון הוא הגבוה ביותר, התוצאה של הקביעה מה גובה הפיקדון הוא תוצר של הסכמה בין התעשיינים ובין אירגוני צרכנים אחרים. שם נקבע הפיקדון הגבוה ביותר. לא נתגלה שם מקרה אחד של תעשייה שייצרה לשם זיוף אריזות ריקות. אני לא יודע מאיפה החשש הזה. האם המוח היהודי שלנו כבר נהפך מעוות עד כדי כך שמישהו ייצר אריזות רק כדי לגבות פיקדון?

ניסים דהן:

למה לא? אם הוא מקבל יותר מהייצור, אז למה לא.

דני פורר:

היום תעשיית המשקאות גובה שקל אחד יזום מרצונה פיקדון על בקבוקי בירה שעלותם כ-30 אגורות, והיא עושה את זה על מנת לאסוף בחזרה את הבקבוקים. הרי אין תעשיית זיופים, והנושא הזה מטופל היטב גם על ידי רשתות השיווק וגם על ידי הייצרנים. הסיבה שזה נעשה בסכום כזה זה על מנת להבטיח שאנשים יחזירו, והשיקול הוא שיקול כלכלי גריידא. האם אדם יעשה את זה עבור 15 אגורות, כנראה שלו. התעשיינים עצמם, באופן וולונטרי, החליטו על שקל, אז מה קרה פתאום?

יאיר יינוב:

יש הרבה דרכים לעבור על החוק הזה. חלק מהן, לצערי, כבר נכללות בחוק, שזה הליטר וחצי והמגבלה של גובה הסכום שתקבל בחזרה. אם תוסיפו לזה גם שיעור פיקדון סמלי, לא רציני, לא משמעותי, אז המחוקקים חוקו חוק לחינם וחבל על כל העבודה. אם לא יהיה פיקדון משמעותי החוק לא יצליח. אני חושב שההצעה של 30 אגורות זה המינימום.

רקפת כץ:

צר לי שאני חושדת בקשרים, אבל קיבלנו תמיכה של התעשיינים בחוק. שמענו את

ורטהיים מקוקה קולה אומר שהוא תומך בחוק. ברור שזה לא יעבוד, חבל על הזמן, ולכן אני מציעה 40 אגורות. בפחות מ-40 אגורות זה לא יעבוד. אני הייתי שמחה ללכת על שקל, אבל כיוון שאני הולכת בדרך הפשרה אנחנו התפשרנו על 40 אגורות.

יוסי אריה:

אני מוחה בחריפות על הדברים שאמרה גברת רקפת כץ. הטלת כשירות בהגינות שדיברו פה בשם התעשייה בשבוע שעבר היא לא יאה לוועדה. בנושא הבירה, על פי סעיף 33ב לצו תעריף המכס, מוטל מס קנייה על הבקבוק ועל התכולה של בקבוקים בנפח 330 סמ"ק. מוטל מס קנייה רק על התכולה בלבד, לא על הבקבוק ולא על הפיקדון בבקבוקים לשימוש חוזר. זה מסביר את הפער של המחירים. מס הקנייה הוא בגובה של 40%. אנחנו עדיין חושבים שגובה של עלות מחצית אריזה ריקה הוא פיקדון שיתן את האינסנטיב.

אפי אושעיה:

אני מקבל את הטענה שיש חשש לזיוף, ולכן המחיר צריך להיות כמה שיותר פחות, בוודאי פחות מעלות הייצור. דווקא אצל אלה שאנחנו קוראים להם שכבות חלשות, חסרי מודעות צרכנית, עם כל מה שמשמע מכך, יש לי חשש גדול מאוד שהבקבוקים האלה ייזרקו לפח ולמעשה נטיל עליהם מס נוסף בעת הקנייה של השתייה.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

את זה פתרנו.

צבי ויינברג:

הצעתי היא: 40 אגורות.

אברהם פורז:

אם הסכום הוא זניח אז לא יטרחו. בכל זאת יש טירחה לקחת את הסל עם האריזות הריקות, לעמוד אולי לפעמים בתור על מנת לקבל. אם הסכום יהיה זניח אז יזרקו את הבקבוקים. לכן הייתי מציע שאם המחיר הוא 35 אגורות או 40 אז לעשות 30 אגורות.

ניסים דהן:

אני מציע 25 אגורות. כיוון שאף אחד מאיתנו לא יודע איך החוק הזה יעבוד, ואני בטוח שהסיבה אם זה יעבוד או לא יעבוד לא יהיה הסכום של הפיקדון, הייתי מציע שנריץ אותו בסכום נמוך, עם אפשרות בחוק הראשי שוועדת הכלכלה תוכל לשנות. אם יאמרו לנו אירגוני הצרכנים בעוד חודש, חודשיים, או שנה, שזה גבוה מידי, ויאמרו הירוקים שזה פחות מידי, נשוב ונדון עוד פעם.

שלום שמחון:

אני לא חושב שצריך ללכת על אגורות, אלא צריך ללכת על אחוז מסויים מעלות הייצור. לדעתי צריך להגיד שזה עד 50% מעלות הייצור.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אין לנו אומדן מדוייק.

שלום שמחון:

אני מציע 20 אגורות.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אנחנו צריכים להחליט בין 20,25,30 ו-40. האם אפשר להתפשר על 30?

יוסי ענבר:

אנחנו עשינו את החשבון, ועל מנת לטפל במכל משקה, אחרי שהצבת מכונה כזו או אחרת, עולה 20 אגורות. זאת אומרת שזה עולה 20 אגורות כדי לקחת ולסלק את המכל. אני לא מדבר על עלות ההטמנה שלא נכנסה ב-20 האגורות הללו.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

מי בעד 30 אגורות?

ה צ ב ע ה

(על 30 אגורות)

בעד - 1

מי בעד 25 אגורות?

(על 25 אגורות)

בעד - 3

מי בעד 40 אגורות?

(על 40 אגורות)

בעד - 2

החלטנו שזה יהיה 25 אגורות.

צבי ויינברג:

אני מגיש הסתייגות.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

סעיף 2 אושר. סכום הפיקדון יהיה 25 אגורות, ויש הסתייגות.

3. "לא ייצר אדם ולא ישווק יבואן מכלי משקה החייבים בפיקדון לפי הוראות חוק זה, אלא אם כן מוטבעים בהם או מודפסים עליהם או על תווית שעליהם, בצורה הנראית לעין, המילים "חייב בפיקדון" וכן, סמוך להם, סכום הפיקדון". סעיף 3 אושר.

4. "יצרן, יבואן ובית עסק יגבו פיקדון בשל כל מכל משקה המלא במשקה, שהם מוכרים".

אתי בנדלר:

בסעיף 6(ד) כתוב: "בית עסק המוכר לצרכן משקה לצריכה בתחומי בית העסק, לא יהיה חייב לגבות פיקדון". מאחר שמדובר כאן בגביית פיקדון, אני מבקשת את סעיף 6(ד) המוצע להעביר לסעיף 4 כך שזה יהיה סעיף (ב) שלו. דהיינו (א) "יצרן, יבואן ובית עסק יגבו פיקדון בשל כל מכל משקה המלא במשקה, שהם מוכרים. (ב) בית עסק המוכר לצרכן משקה לצריכה בתחומי בית העסק, לא יהיה חייב לגבות פיקדון".

דבר שני שאני שיניתי בהצעה המונחת לפניכם הוא שבמקום "לא יגבה" יהיה כתוב "לא יהיה חייב לגבות". הסיבה לכך היא שלא בכל בתי העסק החשבון מוגש בסוף הארוחה או בסוף האירוח של הצרכן במקום. קורה שמשלמים מראש, כמו למשל במקומות של המזון המהיר, ולאחר מכן אני לוקחת את המוצרים שרכשתי לרבות מכלי משקה. לכאורה, אם הוא לא יגבה ממני את הפיקדון על מכל המשקה, אז אני אוכל להכניס אותו לתיקי, ללכת איתו, ולקבל עבורו תמורה במקום אחר, כך יצא בעל בית העסק נפסד במקרה הזה. לכן אני לא רוצה לקבוע מלכתחילה שאף פעם הוא לא יגבה פיקדון, אלא שהוא לא יהיה חייב, וזה בהתאם לצורה שבה מתנהל בית העסק.

ניסים דהן:

תקחי בחשבון את האפשרות ההפוכה, שהוא יגבה פיקדון כיוון שהוא לא חייב, ישאירו את הבקבוק על השולחן והוא יחזיר לו את הפיקדון.

אתי בנדלר:

אבל הצרכן יודע אם גובים ממנו או לא.

ניסים דהן:

תקחי בחשבון שבמסעדות או במקומות כאלה הם לא מודעים שהם צריכים לבקש בחזרה את הפיקדון.

אתי בנדלר:

חבר הכנסת דהן, כפי שאמרתי, אני הצעתי להעביר את סעיף קטן (ד), שעניינו גביית פיקדון, לסעיף קטן (ב). אני משלימה את ההתייחסות לנושא הזה אחר כך גם בסעיף 6. יש לי הצעה שכתובה אצלי, שאני אקרא אותה והיא תתן מענה, אני חושבת, לבעיה שהעלת.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

ראיתי בחוקים האחרים שנתנו לי, שבצריכה עצמית בבתי קפה באירופה אין פיקדון. את סעיף 4(א) אנחנו מאשרים.

5. "כל הרוכש מכל משקה המלא במשקה ישלם פיקדון ליצרן, ליבואן או לבית העסק, שממנו רכש את מכל המשקה. תשלום הפיקדון ייעשה בעת התשלום בעד מכל המשקה" סעיף 5 מאושר.

אתי בנדלר:

6(א) "צרכן שיש בידי מכל משקה ריק שסומן בהתאם להוראות סעיף 3, רשאי להחזירו לבית עסק שבו מוכרים מכל משקה מאותו סוג", דהיינו אני לא מחייבת אותו לחזור לאותו בית עסק שבו הוא רכש...

ניסים דהן:

לפי זה יוצא שהיצרן, מוכר הבקבוקים או המכלים, חייב לסמן את זה על המכל עצמו ולא על תווית שעל המכל, כי אם הוא יסמן על תווית המכל והתווית נפלה משום מה, הקונה לא יקבל. הקונה צריך לשמור שהתווית לא תיפול.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

היום התוויית מוטבעות.

אתי בנדלר:

יש היום הטבעות מאוד טובות. יש לנו הטבעות על גבי מוצרים לגבי הרבה מאוד נושאים.

ניסים דהן:

אם זה יהיה פתח שלא להחזיר פיקדון, מה הכי פשוט לייצר תווית שנופלת אחרי השתייה הראשונה?

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אז אנחנו צריכים, לפי דעתך, את סעיף?

ניסים דהן:

לפי דעתי, מוטבע או לא מוטבע צריך להכיל תאריך תחולה, ומאותו תאריך על כולם חל הפיקדון.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אנחנו חוששים מזיופים.

ניסים דהן:

אבל אם אנחנו משלמים יותר מהעלות, אף אחד לא ילך לזייף.

אברהם פורז:

אני חושב שכאשר תווית נופלת אז הוא לא עמד בהוראות סעיף 3.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

את סעיף 5 אישרנו, בכפוף לדיון מחודש בסעיף 3.

ניסים דהן:

כתוב: "משקה מאותו סוג". זאת אומרת מאותו סוג של היצרן?

אברהם פורז:

הכוונה לאותו יצרן.

ניסים דהן:

זה לא מה שכתוב כאן.

אברהם פורז:

זאת אומרת אם אחד מוכר רק פפסי, הוא לא חייב לקבל בקבוקי קוקה קולה.

ניסים דהן:

פה כתוב שהמסקה הוא מאותו סוג.

אברהם פורז:

אני מציע שכאשר היו"ר יציג את החוק במליאה, הוא יסביר שהכוונה היא לאותו יצרן.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אני מציע שיהיה כתוב: "אותו סוג של מכל משקה".

אברהם פורז:

מכל מאותו סוג הוא פרובלמטי, כי אם יש פחית של פפסי שנראית בדיוק כמו פחית של קוקה קולה אבל אותו מוכר לא מוכר פפסי, אז אתה לא יכול להגיד לו שיקבל את פחיות הפפסי כי הוא לא קשור עם פפסי.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אז שיהיה כתוב: "מאותו סוג ומאותו יצרן".

דני מורגנשטיין:

הפתרון לכתוב "מאותו מותג".

אתי בנדלר:

ואז אני אצטרך להגדיר מה זה מותג.

אברהם פורז:

הדבר הכי טוב הוא שהיו"ר יסביר את הכוונה בעת הצגת החוק במליאה.

אתי בנדלר:

הפתרון הכי טוב הוא: "שבו מוכרים אותו סוג של מכל משקה".

היו"ר אמנון רובינשטיין:

הרי הבעיה תפתר בלאו הכי. החיים הכלכליים יעשו את שלהם. ברגע שיש מחיר לזה, החיים המשקיים יעשו את שלהם.

אתי בנדלר:

6(ב) "בית עסק חייב לקבל מכל משקה ריק שהחזיר לו צרכן וישלם לו את הפיקדון בעדו". כאן אני צריכה לתקן את זה כך שזה יהיה מכל משקה שהצרכן רשאי להחזיר. זאת אומרת שיהיה כתוב כך: "בית עסק חייב לקבל מכל משקה ריק שהחזיר לו צרכן וישלם לו את הפיקדון, בהתאם להוראות סעיף קטן (א)".

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אישרנו את 6(א) ואת 6(ב).

אתי בנדלר:

(ג) "על אף הוראות סעיפים קטנים (א) ו- (ב) בית עסק ששטח רצפתו פחות מ-28 מ"ר, לא יהיה חייב לקבל מכל משקה ריק ולהחזיר את הפיקדון בעדו.

צבי ויינברג:

זה מונע את האפשרות לאסוף מכלים דווקא במקומות כמו פארקים, כמו בשפת הים.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

קודם כל, זה לא אוסר על בית העסק לקבל את המשקה, ומכיוון שיקום עסק כזה אז לדעתי הוא יעשה זאת. מצד שני, גם בחוק של קליפורניה, שהביאו האירגונים הירוקים, שהוא חוק מאוד מתקדם ומאוד מוצלח, זה לא חל על בתי עסק קטנים לפי מחזור. אנחנו אימצנו את הרעיון של החוק של קליפורניה לגבי חנות מכולת קטנה בשכונה ירושלמית, שאין לה מקום פיזי לאחסן. אנחנו מצפים שגם השילטון המקומי, בעזרת אנשי עסקים קטנים ובעזרת התעשיינים, יעשו את מה שקיים בסקנדינביה או במקומות אחרים.

צבי ויינברג:

אני בכל אופן רוצה לרשום הסתייגות.

אברהם פורז:

הוא מציע שהסעיף יימחק.

אתי בנדלר:

אני מציעה להוסיף כאן סעיף קטן (ד) כהשלמה לסעיף 4(ב), שעליו דיברנו קודם. 4(ב) יהיה מה שכתוב היום 6(ד): "בית עסק המוכר לצרכן משקה לצריכה בתחומי בית העסק, לא יהיה חייב לגבות פיקדון. סעיף 6(ד) המוצע יאמר כדלקמן: "בית עסק כאמור בסעיף 4(ב) לא יהיה חייב לקבל מכל משקה ריק ולהחזיר פיקדון בעדו, אם מכל המשקה לא נרכש באותו בית עסק, או אם הוא לא גבה בעדו פיקדון בהתאם להוראות אותו סעיף". הרי אנחנו מחייבים בתי עסק לקבל מכלי משקה ולהחזיר פיקדון לצרכן אף אם המכל או המשקה לא נרכש באותו בית עסק. זאת אומרת, גם אם אני קניתי את הקולה שלי במכולת, את המכל אני יכולה להחזיר לסופרמרקט. לגבי בתי עסק שמוכרים משקאות לצריכה בתחומי אותו עסק, אני סברתי שזה לא יהיה נכון לחייב אותם לקבל מכלים ריקים שלא נרכשו באותם בתי עסק.

נטע כהן:

יש הבדל בין צרכן שהוא הקונה לצרכן שהוא האוסף, כי לגבי האוסף לא איכפת לי אם הוא אוסף למטרת עסק. לא איכפת לי שיקימו עסק שהמטרה שלו איסוף מכלי משקה.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

זה על בסיס עיסקה.

נטע כהן:

אני חושבת שבמקום לכתוב: "שלא למטרת עסק" יש לכתוב: "שלא למטרת בית עסק", על מנת להבהיר שהכוונה בקנייה היא למטרה של מכירה של מכל המשקה.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

הכוונה ברורה. הכוונה היא שהוא לא עושה את הדבר הזה במסגרת עסקית.

נטע כהן:

האם סעיף 6 לא צריך להתייחס גם לאפשרות שיצרן או יבואן יקבלו בחזרה מצרכן?

אתי בנדלר:

זה בסעיף 7.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

סעיף 6(א), עם התיקון שאני אמרתי, (ב), (ג) ו-(ד), כפי שהוקרא על ידי היועצת המשפטית של הוועדה, אושר.

אתי בנדלר:

7. החזר פיקדון לבית עסק. 7(א) "בית עסק שיש בידי מכלי משקה ריקים, רשאי להחזירם לבית עסק, ליצרן או ליבואן שמהם הוא רכש את מכלי המשקה כשהם מלאים". בהתאם להחלטת הוועדה, החזרת מכלים על ידי בתי עסק היא רק לאותו מקור שממנו הם רכשו את המכלים.

נסים דהן:

"רשאי להחזירם לבית עסק...". משתמע מכך שמכולת יכולה להחזיר למכולת.

אתי בנדלר:

אבל רק אם היא רכשה ממנה.

ניסים דהן:

"שמהם הוא רכש" מדבר רק על יבואן או יצרן.

אתי בנדלר:

אני מוכנה להוסיף פסיק אחרי המילה "יבואן".

גלית אינברט:

צריך להוריד את ה' הידיעה במילה "המשקה".

היו"ר אמנון רובינשטיין:

נכון, אנחנו נמחוק את ה' הידיעה.

אתי בנדלר:

(ב) "בית עסק, יצרן או יבואן יקבלו מכלי משקה ריקים שהעביר להם בית עסק לפי הוראות סעיף קטן (א), וישלמו לו את הפיקדון בעדם".

היו"ר אמנון רובינשטיין:

סעיף 7 אושר.

אתי בנדלר:

סעיף 8. העברת סכומי פיקדון לקרן: "יצרן ויבואן יעבירו לקרן את הפרשים שבין סכומי הפיקדון שגבו, לבין סכומי הפקדונות שהחזירו בהתאם להוראות סעיף 7, במועדים ובדרכים שקבע השר בהסכמת שר האוצר".

גלית אינברט:

מכיוון שזה סעיף חדש, הייתי מציעה שכל עוד לא נקבעו בתקנות המועדים להעברת הפרשים, זה יעשה יחד עם העברת הדו"חות. זאת על מנת שהקרן תתחיל לפעול.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

זאת הערה נכונה. אנחנו רוצים חוק שמופעל מכוח עצמו. סעיף 8 (א) ו-8(ב) צריך לעסוק במה קורה במקרה שהשר לא מתקין. 8(ב) "כל עוד לא נקבעו המועדים והדרכים כאמור בהוראות סעיף 8(א), יועברו הפרשים בראשון בכל חודש".

יוסי כהן:

מאחר ואתם אומרים שזה יעבור בסכום חד-שנתי וחצי שנתי, צריך לזכור שבמשך חצי שנה, למעשה, הקרן לא תוכל לפעול.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

הלוואי ונגיע לזה שזה יפעל.

דני מורגנשטיין:

היות ומדובר כאן בסכומים גדולים מאוד והסכום שיותר יהיה קטן, אני מציע לקבוע אחת לחודש.

אברהם פורז:

אבל אין דו"ח.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אני מציע שזה יהיה תוך 10 ימים מיום הדיווח.

אתי בנדלר:

סעיף 8(ב): "כל עוד לא נקבעו המועדים והדרכים לפי סעיף קטן (א), יועברו הסכומים לקרן במועד מסירת הדו"ח בהתאם להוראות סעיף 10(א)".

9. ממונה על הקרן. "השר ימנה מבין עובדי המדינה שבמשרדו, ממונה לצורך

גביית הסכומים המגיעים לקרן לפי הוראות חוק זה".

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אושר.

אתי בנדלר:

10. חובת דיווח וקביעת הממונה. 10(א) "יצרן או יבואן ידווח לקרן, אחת לשישה חודשים, על מספר המיכלים שבעדס הוא גבה, או שהוא היה צריך לגבות, פיקדון". ה"הוא היה צריך לגבות פיקדון" הוספתי לפי בקשת חבר הכנסת פורז, משום שחבר הכנסת פורז צפה סיטואציה שיבואן יכול להביא כמות של בקבוקים באופן חד פעמי ושלא ישתלם לו להתחיל לשים את התוויות ולגבות את הפיקדון.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

סעיף 10(א) אושר.

אתי בנדלר:

(ב) "לא מסר יצרן או יבואן דו"ח כאמור בסעיף קטן (א), או שמסר דו"ח, אך לממונה יש טעמים סבירים להניח שהדו"ח אינו נכון, רשאי הממונה לקבוע לפי מיטב שפיטתו (1). את מספר מיכלי המשקה שבעדס היה היצרן או היבואן צריך לגבות פיקדון ולא גבה. (2). את ההפרש שבין מספר מיכלי המשקה שבעדס גבה היצרן או היבואן פיקדון, לבין אלה שבעדס הוא החזיר פיקדון בהתאם להוראות סעיף 7. (3). את הסכומים שעל היצרן או היבואן להעביר לקרן בהתאם להוראות סעיף 8 או סעיף 11 לפי העניין".

ניסים דהן:

בסעיף קטן (ב) לא כתוב מה הממונה צריך לנקוט לפני שהוא קובע.

יוסי ענבר:

אנחנו מקבלים דיווח בחתימת רואה חשבון, ואם מישהו מרמה אז זה כמו שהוא מרמה מע"מ או מס הכנסה.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

יש להוסיף: "לאחר ששמע את היצרן או את היבואן".

אתי בנדלר:

מותר לי להציע: "לאחר שנתן ליצרן או ליבואן הזדמנות להשמיע את דבריו".

אורלי חורש:

לאור הסמכויות של הממונה, כן צריך לתקן את סעיף 9, כי כתבנו: "ממונה לצורך גבייה". מדובר על קביעה של הסכומים אבל בטח לא גבייה.

אתי בנדלר:

בסעיף 10(ב): "לא מסר יצרן או יבואן דו"ח בסעיף קטן (א), או שמסר דו"ח, אך לממונה יש טעמים סבירים להניח שהדו"ח אינו נכון, רשאי הממונה לאחר שנתן

ליצרן או ליבואן הזדמנות להשמיע את טענותיו, לקבוע לפי מיטב שפיטתו..."

היו"ר אמנון רובינשטיין:

סעיף 10(ב), כפי שהוקרא על ידי היועצת המשפטית של הוועדה, אושר.

אברהם פורז:

אני מציע שבסעיף 10(ב)(3) נכתוב: "בהתאם להוראות חוק זה.

אתי בנדלר:

בסדר. 10 (ג) "עובדי הקרן והממונה, לא יגלו ידיעה או נתון שנמסרו להם לפי חוק זה, אלא אם כן דרוש הדבר לצורך ביצוע חוק זה". ואני מבקשת להוסיף: "או לפי דרישות בית משפט".

אני מבקשת להוסיף סעיף קטן (ד): "על קביעות הממונה לפי סעיף זה, ניתן לערער לבית משפט". אני מבקשת את הכרעת הוועדה לאיזה בית משפט.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

שזה יהיה כמו בחוק שמירת הנקיון, כלומר בית משפט שלום. סעיף 10 כולו אושר, לרבות סעיף קטן (ד).

אתי בנדלר:

קנס מינהלי. 11. "יצרן או יבואן שמשווק או שמוכר מכל משקה מבלי לגבות בעדו פיקדון, ישלם לקרן קנס מנהלי בסכום של פי שלושה מסכום הפיקדון שהיה עליו לגבות בעד כל מכל כאמור. הוראות סעיף זה יחולו בנוסף להוראות סעיף 13".

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אושר.

אתי בנדלר:

12. שימוש בכספים המתקבלים בקרן. "הכספים שיועברו לקרן בהתאם להוראות חוק זה יתנהלו בחשבון נפרד, וישמשו לעידוד המיחזור של מכלי משקה וכן לכל מטרה אחרת שתקדם את ביצועו של חוק זה או את אכיפת הוראותיו, הכל כפי שיקבע השר, בהמלצת הקרן, ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת".

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אושר.

ניסים דהן:

בכוונה כתבו "שימשו לעידוד המיחזור" ולא "למיחזור עצמו". בכספים האלה לא ניתן יהיה להקים מפעלי מיחזור.

אתי בנדלר:

13. עונשין. (א) "אלה דינם קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ואם נעברה העבירה על ידי תאגיד כפל הקנס האמור". נציגי משרד

המשפטים לא היו שותפים לגיבוש הנוסח הסופי, והמומחים שלו, לרבות המשפט הפליילי, לא ישבו על סעיף העונשין הזה. לכן אני לא יודעת אם יו"ר הכנסת יאשר לי להעלות את חוק הזה לקריאה שנייה ושלישית.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

חברי הכנסת פורז ודהן ישכנעו את יו"ר הכנסת שהסעיף הזה זהה לסעיפי העונשין בסעיפים אחרים.

אתי בנדלר:

(1) "יצרן או יבואן שאינו מקיים חובת סימון לפי סעיף 3. (2) יצרן או יבואן שאינו גובה פיקדון או שאינו מעביר את הסכומים לפי הוראות סעיף 8. (3) יצרן, יבואן או בית עסק, שאינו מקבל מכל משקה או שאינו מחזיר פיקדון לפי הוראות סעיפים 6 ו-7. (4) יצרן או יבואן שאינו מוסר דיווח לקרן לפי הוראות סעיף 10".

אני מבקשת להוסיף פיסקה (5), שאני עדיין לא יודעת את הנוסח הסופי אבל באופן כללי: מי שמנסה לקבל פיקדון בעד מכלי משקה ריקים, שלא נקבע בעדם פיקדון.

אברהם פורז:

הייתי מציע להוסיף שמי שמוסר דיווח כוזב, דינו - מאסר שנה.

אתי בנדלר:

כאן זה רק קנסות.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אני מתנגד לזה.

אתי בנדלר:

פיסקה (4), להערכתך, גם מכסה דיווח כוזב, כי כתוב: "שאינו מוסר דיווח לקרן לפי הוראות סעיף 10". ואם אני מפנה אתכם לסעיף 10, זה דיווח על מספר מיכלים שבעדם הוא גבה או שהיה צריך לגבות פיקדון.

(ב) "קנס שהוטל בעבירה לפי חוק זה ישתלם לקרן".

אברהם פורז:

זה ישתלם או ישולם?

אתי בנדלר:

נדמה לי שבחוק שמירת הנקיון כתבו ישתלם.

יעל בירן:

לא, כתוב: יועבר.

ניסים דהן:

אחד מיסודות התקציב קובע שכל קנס, למשל בתעבורה, עובר לאוצר המדינה ולא למשטרה, כדי שלא תהיה מוטיבציה למשטרה לשלוח שוטרים לתת קנסות. מה שקורה כאן הוא שמי שאחראי על אותו קרן הוא גם נותן את הקנס, ואז תהיה לו מוטיבציה גדולה לתת קנסות.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

לא, בשמירת נקיון יש קרן ייעודית. זה אחד הדברים יוצאי הדופן.

ניסים דהן:

אני מסכים עם הרעיון, אבל מצד שני צריך למנוע שמי שאחראי על אותה קרן, שתפקידו להגדיל אותה, הוא זה שנותן את הקנסות.

אתי בנדלר:

מה שהוטל בעבירה לפי חוק זה, עבירה זה עבירה לפי חוק 13. לא מדובר כאן על הקנס המנהלי. זה נכון שהממונה קובע גם קנס מנהלי לפי הוראות סעיף 11, אבל כאן מדובר על קנסות שהוטלו בעבירה לפי חוק זה.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

וזה העיקרון של חוק שמירת הנקיון.

דני מורגנשטיין:

היות ומדובר כאן, למעשה, רק בקנסות, ומדובר כאן בפעילות כלכלית, כלומר יתכן בהחלט שתיווצר סיטואציה מסויימת של הגורם הכלכלי המעורב באי קיום חוק הפיקדון. את סעיף 13 כולו אנחנו מחוקקים כדי להרתיע. לכן הייתי מציע לא לשמוט את האופציה של מאסר בנוסף לקנס.

רותי זמיר:

בסעיף 13(א) (2) צריך לכתוב: "יצרן או יבואן שאינו גובה פיקדון לפי הוראות סעיף 4".

אברהם פורז:

את יכולה לכתוב: "או שאינו מעביר את הסכומים המגיעים ממנו לפי חוק זה".

אתי בנדלר:

"שאינו גובה פיקדון, לפי הוראות סעיף 4, או שאינו מעביר את הסכומים לפי הוראות סעיף 8".

היו"ר אמנון רובינשטיין:

סעיף 13 על תיקוניו, כפי שקראה אתי, אושר.

אתי בנדלר:

14. תחולת פקודת המסים (גביה). "על גביית תשלומים וקנסות לפי חוק זה תחול פקודת המסים (גביה)".

היו"ר אמנון רובינשטיין:

סעיף 14 אושר.

נטע כהן:

למה לא ניסיתם להחיל את נושא הגבייה לפי חוק המרכז לגביית קנסות? אני יודעת שבחוקים אחרים הייתי מעוניינת לשנות את זה לזה. אני חושבת שזה הדבר הנכון.

אתי בנדלר:

אני לא יכולה עכשיו לשנות.

15. ביצוע תקנות. (א) "השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו, ובכלל זה (1). שינוי סכום הפיקדון, לרבות קביעת סכומי פיקדון שונים למיכלים שונים, ויכול שסכומי הפיקדון יקבעו בשים לב לאפשרות למחזר את מיכלי המשקה".

ניסים דהן:

תאורטית, יום אחד אחרי תחולת החוק, יקבע השר במקום 25 אגרות 5 אגרות או 100 אגרות.

אתי בנדלר:

בסעיף קטן (ב) למטה כתוב שכל התקנות יובאו לאישור ועדת הכלכלה.

(2) "דרכי עדכון הפיקדון או הפקדונות, לרבות עיגול סכומים המתקבלים כתוצאה מעדכונם. (3) שינוי נוסח הסימון כאמור בסעיף 3, וכן הגודל, האופן וצורת הסימון. (4) נסיבות נוספות על אלה המנויות בסעיף 6(ג), למתן פטור לבית עסק". אני כבר רואה שאני צריכה לשנות את הנוסח, כי שם קבענו שזה לא פטור אלא אי חיוב. יהיה כתוב: "נסיבות נוספות שבהן בית עסק לא יהיה חייב לגבות". (5) הוראות בדבר איסוף, סילוק ומיחזור של מכלי משקה, ובלבד שתקנות בדבר שימוש חוזר במכלי משקה יהיו בהסכמת שר הבריאות". אני מבקשת להוסיף פיסקה (6) "הוראות בדבר דרכי דיווח לפי סעיף 10(א), וכן שינוי מועדי הדיווח שנקבעו באותו סעיף". (ב) "תקנות לפי חוק זה יותקנו באישור ועדת הכלכלה של הכנסת".

יצחק צבי:

ב-15(א) (5) אנחנו מבקשים שיכתב כדלהלן: "ההוראות בדבר דרכי איסוף לסילוק של מכלי משקה יהיו בהסכמת שר הבריאות".

היו"ר אמנון רובינשטיין:

"אם עכב שימוש בסמכותו של השר לאיכות הסביבה מוטלות חובות נוספות על הרשויות המקומיות, זה צריך להיות בהסכמת שר הבריאות".

אברהם פורז:

השר לאיכות הסביבה בהתייעצות עם שר התעשייה והמסחר יוכל לקבוע תקנים של בקבוקי משקה. האם לפי המצב המשפטי היום, יכול מישו לקבוע שהלשונית חייבת

להיות מאותה מתכת כמו הקופסא?

היו"ר אמנון רובינשטיין:

זה בחוק המיחזור. זהו חוק עתיר סמכויות ודל ביצוע.

רותי זמיר:

לגבי סעיף א(4), למיטב זכרוני מהישיבה הקודמת סעיף זה אמור להיות מבוטל על ידי הסעיף של המסעדות.

אתי בנדלר:

היה דיון בנושא הזה והוחלט בסופו של דבר להשאיר את זה, כי אמרנו שיתכן שיהיו נסיבות נוספות שאנחנו לא צופים אותן כרגע, ובכל מקרה תקנות כאלה יהיו טעונות אישור ועדה הכלכלה.

יוסי אריה:

בסעיף 16 אין איזכור לנושא קרן הנקיון.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

לא היתה הכרעה בנידון. אני לא יכול לקבל הכרעה בעניין הזה בשלב הזה. אנחנו צריכים לראות מה קורה עם החוק. החוק נכנס לתוקפו בעוד הרבה מאוד זמן. תהיה לכם אפשרות לבוא בדברים עם המשרד לאיכות הסביבה, שמתנגד לעניין הזה. אני לא יכול בצורה הזאת לאכוף עליו דבר שהוא מתנגד לו. אנחנו נבדוק את זה מיד עם פתיחת הכנסת הבאה.

אתי בנדלר:

16. תחילה. (א) "תחילתו של חוק זה ביום כ"ו באדר ב' התש"ס (2 באפריל 2000)... הוועדה החליטה שזה יהיה בראשון באפריל 2000, אבל אלי מצא שהראשון באפריל יוצא שבת. "השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לדחות את מועד תחילתו של חוק זה עד ליום כ"ח בתמוז התש"ס (31 ביולי 2000). (ב) תקנות ראשונות לפי סעיף 15(א)(5) יובאו לאישור ועדת הכלכלה של הכנסת בתוך ששה חודשים ממועד פרסומו של חוק זה". אם החוק אכן יעבור עוד השבוע, הפירסום שלו אמור להיות תוך 10 ימים. כדי לא להפוך את עובדי משרד המשפטים לעבריינים, אני מציעה שוועדת הכלכלה תקבע מועד אחר לפירסומו של החוק.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

תוך 45 ימים מיום קבלתו בכנסת. הערה שנייה שקשורה לסעיף 16(ב) היא שאנחנו מבקשים שתקנות ראשונות יובאו לאישור הוועדה תוך שישה חודשים ממועד פירסומו. שתי ההערות לעניין הזה: א. התקנות האלה לפי סעיף 15(א)(5) שר אחד מביא אותן בהסכמת שר אחר, ואם מדובר על איסוף וסילוק פסולת ברשויות מקומיות והטלת חובות על רשויות מקומיות צריכים גם שר שלישי, כל זה כמובן תוך שישה חודשים. אני מציעה לכם לשקול אם שישה חודשים מספיק.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אני מוכן לתשעה חודשים. מהנסיון שלי, אם זה יהיה תוך תשעה חודשים, זה יהיה שיא בינלאומי למשרדי הממשלה. כאשר מתזעזעים עם שר הפנים זה לא שמתייעצים עם שר הבריאות. זה במקום.

אתי בנדלר:

שר הבריאות זה רק לעניין שימוש חוזר. "לא יטיל השר חובות על רשויות מקומיות לעניין איסוף וסילוק של מכלי משקה אלא בהסכמת שר הפנים".

יעל בירן:

התקנות צריכות להתייחס גם לדרכי הדיווח, כלומר 16(ב) צריך להתייחס גם ל- 15(א)(6).

אתי בנדלר:

זאת אומרת שבסעיף קטן (ב) של סעיף 16 יהיה כתוב: "תקנות ראשונות לפי סעיף 15(א)(5) ו- (6) יובאו לאישור ועדת הכלכלה".

היו"ר אמנון רובינשטיין:

סעיף 16(א) ו- (ב), סעיף 15 על סעיפיו והסעיף הנוסף, סעיף 17, בדבר מועד הפירסום, אושרו.

לגבי סעיף 2(א) ו- (ב), הטלת הפיקדון, אומר יאיר יינוב שמכיוון שהיום יש פיקדון יותר גבוה מזה על בקבוקי בירה מזכוכית, אז צריך לעשות כאן איזה שהוא סעיף שלא יפגע בנוהג הקיים, כלומר בזכות של היצרן לגבות פיקדון יותר גדול.

אתי בנדלר:

יש כאן הכרעה. אתם מבקשים רוויזיה לסעיף הזה.

אברהם פורז:

איש לא חלק על זה שזכותו של היצרן לגבות פיקדון גבוה יותר. הטענה היתה שלא צריך לחייב אותו.

יוסי אריה:

הנושא של מס הקנייה על בקבוקי הבירה לא הוכרע בוועדה, לפיכך מן הראוי להציג את הנושא, כולל הנושא של מס קנייה.

דני מורגנשטיין:

בסעיף 2(א) צריך להוסיף מילה אחת. בסוף הסעיף צריך להיות כתוב: "לכל מכל משקה, למזער".

היו"ר אמנון רובינשטיין:

בסוף הדיון על החוק אני עושה רוויזיה על 2(ב).

אתי בנדלר:

אנחנו אומרים: סכום פיקדון, בהתאם למה שהוצע כרגע, יהיה לפחות 25 אגורות לכל מכל משקה, הוא יהיה לפחות אבל הוא יכול להיות גם אחר. מי קובע את הסכום האחר? אנחנו לפי סעיף 15(א)(1) אמרנו שלשך יש את הסמכות לשנות את סכום הפיקדון. אנחנו לא קבענו סכום מזערי. האם בעצם כוונת הוועדה שסכום הפיקדון, אם

לא קבע היצרן או היבואן אחרת, יהיה 25 אגורות, ואז רק את הסכום הזה שנקבע בסעיף 2(ב) יהיה השר רשאי לשנות?

היו"ר אמנון רובינשטיין:

הניסוח של אתי הוא הכי נכון.

אתי בנדלר:

אני אולי הוסיף סעיף קטן (ג) במקום לשנות משהו בסעיף קטן (ב). (ג) "יצרן או יבואן רשאי לקבוע סכום פיקדון גבוה מהסכום שנקבע בסעיף קטן (ב), או לפי סעיף 15(א) (1)".

יעל בירן:

לדעתי זאת טעות, מפני שאם אנחנו קוראים אותו דבר לפיקדון שהולך לקרן ולפיקדון שגובה יצרן לצרכים שלו, אנחנו יוצרים בילבול. אם ליצרן יש אנטרס להוסיף עוד איזה שהוא סכום כדי ליצור את המנגון, כמו טמפו היום ..

אברהם פורז:

מדובר על הפער, וזה כתוב מאוד ברור.

יעל בירן:

.. שגובה שקל ומחזיר שקל. יש לו את התמריץ שלו בתוך המשחק הזה. העודפים נשארים אצלו.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אפשר לומר דבר פשוט מאוד: בקבוקים לשימוש חוזר - רשאי היצרן לקבוע את הפיקדון.

אתי בנדלר:

אנחנו מדברים על טמפו שגובה שקל עבור כל בקבוק בירה. הוועדה צריכה להכריע בשאלה האם הוא צריך להעביר לקרן את ההפרש בין מה שהוא גבה ובין מה שהוא החזיר על השקל, או רק על ה-25 אגורות. נדמה לי שעל השקל שלכם אין בעיה.

רותי זמיר:

המיכלים האלה לשימוש חוזר מבחינה סביבתית הם הדבר שאנחנו הכי תומכים בו. הם בקבוקים יקרים יותר. גם אם גובה הפיקדון הוא שקל, יש אחוז מסויים, מאוד נמוך, שלא חוזר. בעצם מהשקל הזה, אם יפעלו לשיטתינו, ישאר ליצרן רק 75 אגורות. מטרתו לאפשר ליצרן למלא את מקומו של הבקבוק הזה שאבד לו מתוך המערכת שלו. הוא הרי השקיע כסף בבקבוקים האלה, שהם היקרים יותר.

אברהם פורז:

כדי לפתור את הבעיה שלכם, צריכים לעשות הערכת מחיר עלות היצרן.

יעל בירן:

אני חושבת שאלו שני נושאים שונים.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אני לא יכול לפתוח את הנושא הזה מחדש.

אתי בנדלר:

הפתרון יהיה בכך שבמסגרת פעולות הקרן, שרשאית ליעץ סכומים לעידוד המיחזור, הם יתנו מענקים.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אנחנו בנושא הזה לא דנו. אני לא יכול ערב הקריאה השלישית, שצריכה להיות מחר, לדון בזה. אני יכול להוסיף רק סעיף שמאפשר את המשך המצב הקיים. ירצה השר לאיכות הסביבה לכלול גם את הפקדונות האלה - יגיש הצעת חוק. אנחנו אומרים שהסעיף הזה לא חל על פיקדון למכל לשימוש חוזר.

אברהם פורז:

זה היה הרעיון שלך, שאתה לא רוצה שירוויחו מזה שהבקבוקים לא חוזרים. נניח שגבו באמת פיקדון שקל והבקבוק לא חזר, אז הוא צריך להעביר את כל השקל.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אני יכול לומר שלגבי בקבוקים לשימוש חוזר, רשאי היצרן לקבוע את הפיקדון.

אברהם פורז:

אתה לא יודע מה זה. בקבוק קוקה קולה מזכוכית, זה לשימוש חוזר, או לא?

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אני מוכן שזה יהיה בקבוק מזכוכית.

דן פירר:

אני חושב שיש פה נקודה שבאמת לא הועלתה בכל הדיונים, וזה הנושא של שימוש חוזר.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

יש הבדל בין שימוש חוזר ובין מילוי חוזר. כאן הכוונה למילוי חוזר.

דן פירר:

מילוי חוזר ושימוש חוזר זה אותו דבר, ואילו מיחזור זה תחום אחר. הערכה היא - ואני חושב שזאת הערכה כוללת למרות שהנושא לא עלה - שמי שיקבע פיקדון גבוה יותר על מנת לקבל למילוי חוזר את הבקבוקים, אשראי וטוב לו, כי זה אומר שגם אחר כך לא צריך לטפל בבעיה של הטמנה, מיחזור, או לא יודע מה. מכאן שצריך ליצור תמריץ כלכלי על מנת לעודד את התעשיות האלה כן לעשות את זה. הייתי אומר שרק ה-25 אגורות, ה-35 אגורות, או כמה שיהיה, יהיו קשורים לקרן. את השאר, כלומר ה-70 אגורות, אם היצרן גובה שקל, הוא לא יעביר לשום קרן ולא לשום דבר אחר. למעשה, במקרה הזה הוא יותר קדוש ויותר צדיק מכל אחד אחר.

אילנה מישר:

יש בעיות בריאותיות בשימוש חוזר, ומשרד הבריאות מתנגד לשימוש חוזר. אנחנו לא נרצה לתת תמריץ נוסף לבצע את זה.

דב באסל:

חשוב להבהיר ששימוש חוזר ומילוי חוזר הם בהחלט לא אותו דבר. אנחנו מדברים כאן על מילוי חוזר של בקבוקי זכוכית בלבד. אני חושב שהנושא הזה לא עלה במסגרת דיוני הוועדה - לא לכך היתה הכוונה - והוא מתקיים מתוך הסכמה, מתוך נכונות של החברות. אני מציע שהדבר הזה לא יכנס לתוך החוק הנוכחי.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אני רוצה לצלם את המצב הקיים כמו שעשו באירופה. אני אומר: יצרן שגובה פיקדון על בקבוקי זכוכית שתכליתם מילוי חוזר, יוכל לקבוע את כל הפיקדון לעצמו.

אברהם פורז:

צריך לקבוע שהוראות סעיף 8 אינן חלות על הסכומים שהם ההפרש שמעל הפיקדון המינמאלי עד לקו הפיקדון בפועל. זאת אומרת, הסכומים האלה הם מחוץ לעסק. כל סכום שהוא וולונטרי מעבר למינימום הוא לא בעסק שלנו, ולכן אנחנו אומרים שהוראות סעיף 8 לא יחולו על הסכומים שאותם גובה היצרן מעל הפיקדון המזערי הקבוע.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אני לא רוצה לתת פתח, כעת, לפיקדון גבוה יותר למיכלים לשימוש חד פעמי. אני בשלב זה מצלם מצב קיים, ומי שרוצה יבוא אחר כך וישנה אותו.

אתי בנדלר:

אני מציעה להסתפק בהוראה שהוספנו בסעיף 2, שתאמר: "יצרן או יבואן רשאי לקבוע סכום פיקדון גבוה מהסכום שנקבע בסעיף קטן (ב), או לפי סעיף 15(א)(1)", ובסעיף 8 לא לגעת בשלב זה.

גם יצרנים שמייצרים בקבוקים או מיכלים שעלותם 30 אגורות, והם מקבלים את כל ה-30 אגורות, יש להם חיטון כיס כתוצאה מהעניין זה. הרי אין מימון לעניין הזה של ייצור הבקבוקים מלכתחילה, אז למה לפצות רק סוג מסויים של יצרנים?

אברהם פורז:

סעיף 8, שמדבר על התחשבות, חל רק על הסכומים שהם מינימאליים בחוק. ההתחשבות היא לפי המינימום הקבוע בחוק. כל דבר שהוא מעבר למינימום, לא חייב בהתחשבות הזאת.

רומי אבן צור:

אנחנו חושבים שזה צריך להיות רק על ה-25 אגורות ולא על השקל, כיוון שאנחנו חושבים שלתעשייה יש עלויות להשמה של בקבוקים.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אנחנו מוסיפים בסעיף 2 סעיף קטן (ג), ובסעיף 8 אנחנו נכניס שהחובה היא רק

לגבי הפיקדון שנקבע לפי סעיף 2.

בסעיף 3 עלתה הטענה שאם זה יודפס על גבי הנייר העוטף את הבקבוק אז אחר כך לא תהיה חובה לקבל בחזרה. לעניות דעתי, היום, כמעט כל הבקבוקים כבר מיוצרים עם ניירות.

דב באסל:

אני חושב שהוצעה כאן הצעה הגיונית להחיל את הסימון הקיים היום, על פי תקנות חוק הנקיון, עם אותו איש עם הפח, על-מנת שלא יהיו שני סימונים שונים.

אברהם פורז:

לגבי הייצרנים המקומיים אין בעיה, אבל יבואן שקנה משלוח של בירה יוונית צריך לסמן עם תווית הדבקה. הסימון של חוק שמירת הנקיון לא בא בחשבון.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

הוא חייב להטביע את זה גם בייבוא. סעיף 3 אושר כנוסחו.

סעיף 9. "השר ימנה מבין עובדי המדינה שבמשרדו, ממונה לצורך קביעת הסכומים המגיעים לקרן לפי הוראות חוק זה וגבייתם". השר רשאי בתקנות לתבוע מה שהוא רוצה. הוא יכול לומר שזה מועבר למנגנון אחר, והוא יכול לומר את כל מה שהוא רוצה. אנחנו לא מתעסקים עם זה, אנחנו רק קובעים את החובה לשלם. זה הכל.

נטע כהן:

זה לא עבר את משרד המשפטים, אבל אם רוצים לקבוע מנגנון גבייה אז לממשלה יש מנגנון גבייה, שקבוע בחוק המרכז לגביית קנסות.

אברהם פורז:

גביית קנסות זה סיפור אחר.

נטע כהן:

מה שקבוע היום בחוק שמירת הנקיון זה גם כן פקודת המיסים גבייה, אבל יש בעיות מעשיות.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אני לא באתי לחדש.

יעל בירן:

מה שחסר בנושא הענישה זה סעיף מקביל שמופיע בחוק שמירת הנקיון לגבי אחריות נושאי משרה. "נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות על פי סעיף 13 על ידי התאגיד או על ידי עובד מעובדיו. המפר הוראה זו - דינו... לעניין סעיף זה נושא משרה - מנהל פעיל, שותף..."

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אני אהיה מוכן להעתיק את זה כמו שזה מחוק שמירת הנקיון. אחריות נושא משרה בתאגיד. "נושא משרה בתאגיד חייב לפקח או לעשות כל שניתן למניעת עבירות לפי חוק

זה על ידי התאגיד, או על ידי עובד מעובדיו. המפר הוראה זו דינו קנס, כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין. לעניין סעיף זה נושא משרה - מנהל פעיל בתאגיד, שותף, מנהל שותף מוגבל או פקיד אחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה. (ב) נעברה עבירה לפי סעיף 13 על ידי תאגיד או על ידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא חובתו". אני מציע שזה לא יהיה בסעיף עונשין הקיים, אלא שזה יהיה בסעיף נפרד. אני מאשר את סעיף 15 ותוספת סעיף כנוסחו בסעיף 15 בחוק שמירת הנקיון.

#### נטע כהן:

האם לא נכון לקבוע סמכות לבית המשפט שהרשיע אדם או תאגיד בעבירה לפי החוק של אי תשלום סכומים שהיה חייב לשלם?

#### היו"ר אמנון רובינשטיין:

אני בשלב זה לא מוסיף. היו לנו סיכומים עם התעשיינים. אני לא מפר את הסיכומים האלה.

#### יוסי אריה:

אנחנו הטלנו כרגע פיקדון על ייצרנים שמייצרים בקבוקים למילוי חוזר. ה-25 אגורות שיועברו לקרן זה רק עבור אותם בקבוקים שלא יאספו בחזרה?

#### היו"ר אמנון רובינשטיין:

ברור. מי בעד העברת הצעת החוק לקריאה שנייה ושלישית? יש כמובן חברי כנסת שהסתייגו. אני מבקש מחבר הכנסת אברהם פורז שישכנע את כל המסתייגים להסיר את ההסתייגויות. אנחנו ביססנו את זה על פשרה.

#### אברהם פורז:

אני מבקש לרשום הסתייגות לשם החוק.

#### היו"ר אמנון רובינשטיין:

אני מבקש מהמשרד לאיכות הסביבה שתערכו לחוק הזה. זה חוק חשוב, זה חוק שיכול לחולל תפנית גם במיחזור וגם בנקיון. אני חושב שגם כדאי שתבואו במגע עם יצרנים שיכולים להיות לעזר בעניין הזה. החוק הזה מאוד מאוד תומך בהפעלת חוק המיחזור. קיבלתי גם פנייה של ייצרנים בעניין הזה. אנחנו מייבאים חומר גלם מגרמניה של פסולת של בקבוקים בכמויות שאותי הדהימו. חומר הגלם הזה נמצא ברחובות של ערינו, באגמים, בפארקים ובאשפה העירונית. אני מבקש שבזמן הארוך שניתן כאן, יופעל גם חוק המיחזור. אני פונה לתעשיינים, לדעתי צריך ללכת בעקבות ההסדר הסקנדינבי, שביחד עם המשרד לאיכות הסביבה, הייצרנים יקימו קרן ויקחו את זה על עצמם ביחד עם תעשיית המיחזור.

כאן ישנה פרנסה גדולה מאוד לתעשייה חדשה. לכן הבקשה שלי היא: אל תסתפקו בהמתנה על החוק הזה, תכנסו כבר למשא ומתן. אני חושב שעל בסיס וולונטרי אפשר להפעיל את החוק בצורה הכי טובה, ואז אני לא צריך את כל התקנות. אני חושב שהחוק הזה פותח פתח חדש למראה אחר למדינת ישראל, למשק הישראלי ולתעשיית המיחזור.

ההטל משמירת הנקיון זה יצירה שלי. זה לא ממלא בדיוק את התפקיד שאז חשבנו. אז חשבנו שזה קרן לאיסוף ולא להסברה. אבל אם אנחנו מטילים על היצרנים את החובה הזאת, צריך לדעתי להביא הצעה שאולי אפילו תוך זמן מסויים תמנע-כפל היטל.

רומי אבן צור:

אנחנו בהחלט חושבים שאין מקום גם להיטל וגם לפיקדון, אבל מכיוון שאנחנו לא יודעים מה האפקטיביות של החוק ואנחנו לא יודעים באמת אם הוא ימלא את המטרות שלו, אז ביקשנו מכבוד יו"ר הוועדה לראות קודם איך זה יעבוד.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

לתקופת נסיון אנחנו נבדוק את העניין הזה מחדש, במגמה להביא לביטולם של כפל היטלים.

אברהם פורז:

אני רוצה להודות ליו"ר על תרומתו הגדולה בהבאת החוק, כי אלמלא הנחיצות של היו"ר הנוכחי, החוק הזה לעולם לא היה עובר.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

תודה רבה.

הישיבה ננעלה בשעה 14:35